

[Hans Hansen (Rorby).]

anden mand i sit sted. Der er ikke sket ret store forandringer i værnepligtsloven i de godt hundrede år, der er gået siden 1849. Først ved lov om værnepligt og de senere ændringer i 1861 og 1869 ophævedes stillingsvæsenet og begrænsedes fritagelsen for lærere og præster, og endelig i 1912 bortfaldt alle undtagelser.

Det er forhistorien for den almindelige værnepligt, og den er meget indviklet og meget interessant. Nu skal vi så, efter at der har været nedsat en kommission til at overveje en revision af værnepligtsloven, her i dette høje ting behandle forslag til en ny lov om værnepligt, som i virkeligheden ikke i sit princip er forskellig fra loven af 1849. Der er dog sket ændringer til det bedre, det skal indrømmes. Dengang tilstræbte man lighed borgerne imellem, men selve den historiske baggrund for kravet var i 1849 helt anderledes end nu. Mellem militærteknikken i dag og dengang er der en himmelvid forskel, og de gældende militærlove af 1951 har også indført en begyndende ny opbygning af værnene med en fast kerne af mather og fenriker.

Når man kender lidt til den historiske baggrund for vort militærvæsen, er det måske muligt at forstå befolkningens modvilje og skepsis overfor den tvungne udskrivning, der så at sige er nedarvet gennem snart 1 000 år i vor historie. Jeg vil tro, at der skal gå rum tid, før man opnår det, man virkelig forstår ved begrebet og navnet „folk og værn“. Værnepligten er en rest fra trælletiden, og jeg mener, den er ganske uværdig for et frit og oplyst folk. Retsforbundet har, så længe det har bestået som politisk bevægelse, været modstander af den tvungne værnepligt, og der er efterhånden mange, der deler vor opfattelse. Dog synes det desværre, som om nu både socialdemokratiet og det radikale venstre i modsætning til os har forladt kampen for den personlige frihed på dette område.

Der bliver gjort den indvending — og det er forresten den eneste indvending af dem, der er gjort, der har nogen vægt —, at man må være ængstelig for, at de unge ikke vil melde sig frivilligt til vort forsvar. Man kan stille spørgsmålet: Kan dette være rigtigt? Desværre kan et egentligt bevis ikke føres, men vi kan se på vor tid og på, hvad der sker nu, og drage en sammenligning med, hvad der er sket før, ikke mindst i forbin-

delse med de to verdenskrige. Efter Versaillestraktaten blev den tvungne værnepligt afskaffet i Tyskland, og landet fik lov til at holde 100 000 mand som frivillige. Alt tyder på, at grundlinien i det tyske folks holdning i dag er, at man modsætter sig den tvungne værnepligt. Tiden fremover skal vise, hvordan udviklingen bliver.

Mentaliteten har forandret sig med hensyn til sport og idræt af enhver slags, og man stiller spørgsmålet, om det kan tænkes, at ungdommen af i dag ikke vil være med til som frivillige at deltage i en opgave med det formål at forsvare vor frihed, thi i egentlig forstand er dette jo den eneste opgave for et forsvar. Militærets vigtigste opgave er at undgå krigen, hørte jeg en general udtale under efterårsmanøvrerne i Sønderjylland for et par måneder siden, og det er rigtigt. Den store og meget vigtige del af vort forsvarspersonel i dag er befalingsmændene, der allesammen er frivillige. Politiet er også frivilligt, og næppe nogen ville tænke på at tvangsudskrive vore politibetjente; det ville sikkert også blive et meget dårligere politi end det, vi har. Hvorfor skulle det ikke også være nødvendigt ud fra samme betragtning, som ligger til grund for udskrivningen til militæret, at udskrive en anden del af funktionærerne her i landet, der bliver brugt til offentlig tjeneste i stadig stigende omfang?

Hvad fortæller vore idrætsførere os om interessen blandt den ungdom, man frygter ikke vil melde sig frivilligt til vort forsvar? Der er over 700 000 medlemmer i vore idrætsforeninger i dag. Disse medlemmer får ingen løn, tværtimod, det koster og koster dyrt at drive idræt her i landet. Er der grund til at tro, at disse unge ikke ville melde sig den korte tid, en undervisning i våbenbrug ville vare, når de får en omend beskeden løn derfor? Stort set har tiden og den store interesse for idræt og legemskultur vist os, at det er ganske forældet at lære de unge alt det, som optager den største del af tiden — i hvert fald var det sådan i min soldatertid —, alt det med strækmarch, militær anstand o. s. v., som man hidtil har brugt, og som har ført til en vis form for kadaverdisciplin, som er ganske uværdig. Skytteforeninger er også en slags idrætsforeninger, og der er i øjeblikket op mod 50 000 aktive medlemmer foruden en masse passive medlemmer. Dertil kommer nu hjemmeværnet, som får den store tilgang af